

EMPORDÀ FEDERAL

Preus de subscripció
 Figueres 1 pta. trimestre.
 Fora 1'25

Setmanari d' U. F. N. R.
 Redacció y Administració: CENTRE FEDERALISTA EMPORDANÈS

Número solt 10 cents.
 » atrassat 20 »

Any I.

Figueres 20 Maig 1911

Núm. 8

MODERNA FARMACIA CUSÍ

Braguers especials de la
FARMACIA CUSÍ
 DE TEIXIT DE GOMA ELÀSTICA
 Y D' ACER FLEXIBLE
 SON IMPERCEPTIBLES, SE PORTEN SENSE MOLESTIA
 Y DUREN MOLT DE TEMPS

GRANS MAGATZEMS

Carrers GERONA, 13
 PRESÓ, 4

PUIG PARÍS

ELS MES IMPORTANTS DE LA REGIÓ
GRAN BAZAR
 de roba feta per Homes i Joves
 Especialitat en trajos per nens
 Panyeria * Genres de punt
 Camiseria * Corbateria * Elastics
 Cinturons * Lligues-Cames
 Mocadors * Bisuteria * Depo-
 sit i venda de vellut de les princi-
 pals fàbriques * Perfumeria, etc.
SASTRERIA A MIDA
 Exposició permanent de darreres novetats

EL DESTORB

«No estoy conforme cuan-
 ningún.»
 N. N.

Aquella forta corrent d'opinió contra el regim, que va formar-se amb el moviment catalanista, després de les guerres de Cuba y Filipines, ha reforçat les rengleres dels que lluiten per la República i per la Federació i s'ha format, am la base del Programa Federal, l'Unió Federal Nacionalista. Pro, pera que'l Republicanisme i el Catalanisme lliberal es fonguessin en una sola corrent d'opinió, han hagut de passar alguns anys i s'han malmés energies, am lluites de partit que s'podrien haver empleat am lluites contra'l regim.

Mentres en Pi Margall, desde'l seu periodíc saludava am simpatia el moviment catalanista, un home, que avui diu que ha prés el Programa Federal per bandera, llavors s'alsava contra'l Catalanisme.

Aquell tristement célebre Lerroux, en la seva acció contra'l Catalanisme, va posar en discórdia una part de'l poble català contra'l altre. Si s'hagues seguit la tendència de'n Pi Margall, el Catalanisme i el Republicanisme, en aquells dies de protesta ecaltada, s'haurien fusionat com ara han fet, i els governs de la monarquia haurien hagut de batre's contra tot Catalunya i en aquella época, recents els fracassos colonials, qui sab de qui hauria stgut la victoria. En Lerroux, amb intenció o sensa, va prestar un gran servei al regim actual.

Més tard, en l'alsament de Catalunya, la Solidaritat Catalana, que va fer tremolar als cacics, va trovar un destorb: en Lerroux. Ara, el poble espanyol protesta de les aventures africanes i entre partits populars, hi ha un caudillo que calla i consent: en Lerroux. Sempre, en

les ocasions de mes perill, quan tot se conjura contra'l regim, el revolucionari Lerroux parla de la patria, es torna prudent i surt am convencionalismes de polític ministerial.

Els que a tot hora parlen de les aspiracions del poble, per una ironia del destí, es veuen sempre condemnats a anar contra la corrent del sentiment del mateix poble: quan el sentiment català s'popularisa, ells van contra'l sentiment català; quan'l opinió s'indigna contra'ls acusadors de'n Ferrer, ells han de sostenir en el seu partit als acusadors; quan el negoci de la calç i de l'aigua escandalitza a la gent, el partit radical s'ha de fer solidari d'aquells actes. Y ells, els amics de l'obrero, han de renyir amb el partit socialista espanyol, quan aquest partit se mostra com una bella esperança de renecció en l'ordre polític.

Fins en la qüestió local del Presiri de Figueres, mentres totes les forces de la població es disposen pera acudir contra aquest mal, d'un esperit lerrouxista en surten unes paraules de disconformitat i de burla.

Vos heu fixat, amic botiguer, en que una de les característiques mes remarcables de la vida moderna es la frivolitat?

—Empró aquesta, no será la predominant en totes les manifestacions de la vida social, per exemple, el treball, avui ha arribat a un grau de perfecció considerable.

—Dintre l'ordre del treball precisament es, en el que pot remarcar-se mes

la frivolitat... Se trevalla mes, es vritat, empró se trevalla mes depressa i exceptuant certs aspectes del treball mecanic, se trevalla malament.

—Esteu equivocat, jove dels cabells llargs, mai s'havía trevallat ni qroduit tan ni tan be... perque'l consumidor ho exigeix, aixó si.

—Ca,—respongué el jove—precisament el caracter frivol del consumidor fa qu'el productor actui, i produeixi obres mancades de solidesa, de veritat i de bellesa... Aixó, quant no es la manca d'educació sólida que condemna als nostres industrials a la rutina.

—Empró que vos atreviria a afirmar qu'avui no s'produeixen obres d'art d'una perfecció estética i d'una perfecció acabada?—preguntá el bon botiguer.

—Ben lluny d'aixó estic. Empró quant aixó passa, quant l'obra acabada se produeix, constitueix una excepció mentres que la regla general es tot lo contrari. Avui tot se sacrifica a la vanitat, a l'ostentació a l'apariencia... El consumidor prefereix un mal vi ab un bon casco brillantment etiquetat, compra ab preferencia els queviures barats sense voler coeixer lo que menja i com deia un autor, unes croquetes ben rosses i lluentes amaguen les deixes del dinar de la vigília.

—Empró preteñiu, capgirar tot aixó—exclamá el bon botiguer.

Capgirar—ho no,—digué el jove dels cabells llargs—perque no soc revolucionari...

Impresions i Notes

Un amic nostre que ha sigut molt temps federal, i que, deixat-se conduir per sentiments personals, ha anat a caure, per una extranyesa, al camp lerrouxista, des-

de un periodíc, declará que's cosa evidentia l'ensorrament del Partit Federal. No sabem, empró, si's refereix a l'Unió Federal de Catalunya o al partit que té'l seu Concell directiu a Madrid. Lo que's dedueix am tota evidencia, del article del nostre amic, es una confusió d'idees i de fets, pròpia d'un esperit trasbalsat.

El Partit Federal se disolt, diu, referint-se, segons sembla, al Partit Federal, espanyol, es disolt perque'ls seus adeptes han oblidat les doctrines del Mestre. Afirma després que'ls radicals son els veritables seguidors del programa de'n Pi. Si els adeptes del Federalisme, han abandonat la doctrina, essent els radicals adeptes d'aquest Federalisme també deuen haver abandonat al Mestre. I ens trovem amb una confusió que no sabem qui son els federals que segueixen al Mestre. Acaba d'emboicar mes la qüestió el dir que'l Partit Federal se disolt ara que l'ideal autonomista guanya terreno.

Mentres l'articulista rumi pera desfer l'emboïc, mirarem de posar en clar el federalisme del lerrouxista.

Si repassem la colecció del «Progreso», evangeli dels radicals, entre moltes altres coses trovarem estampades unes paraules que diuen, poc mes o menos, qu' aixó de l'autonomia son romansos. Pro no cal que busquem tan pera convencer-nos de que'l partit de'n Lerroux, lo que menos pod ser es autonomista. Si precisament la seva característica, a Catalunya, es anar contra la diferenciació del poble català, l'autonomia, es precisament aixó, el dret d'una entitat a viure diferentment d'una altra. Dir autonomista an en Lerroux, es com dir lliurepensador al Pare Sant de Roma.

L'autonomia practicada, a Catalunya, consistiria en haver-hi: Corts catalanes que fessin les lleis a gust del poble català, organició judicial catalana, oficialitat de l'idioma català, llibertat entera pera tot lo administratiu etc., etc. No sabem

que'n Lerroix hagi defensat mai res d'aixó que es l'autonomia; sino que, molt al contrari, ha manifestat, ell y els seus, una deria en castellanisar, en burlar-se o deixar de recó tot lo catalá, trevallant aixís pera l'hegemonia castellana, pera l'uniformitat, que 's la centralisació.

En l'article a que'ns hem referit anteriorment, es diu que l'autonomia *empzaba á ser acariciada por los demócratas monárquicos*. Els demócrates monárquics son la colla d'en Canalejas; i com que, aquest politic s'ha distingit molt contra les aspiracions catalanes, no compremem am quin fonament se li pugui atribuir tendencia autonomista... I es molt estrany que un republicá, de mes a mes radical, fassi propaganda pera un partit monárquic. Aixó confirma la nostra opinió de que'ls que han abandonat les doctrines de'n Pi Margall son els federalís que han ingresat an el partit de'n Lerroix.

El citat amic nostre, posa en dupte l'autonomisme dels regidors de Figueres porque no s'han revelat contra les disposicions que imposen el Contador municipal. ¿Com podrà, doncs, creure am l'autonomisme del seu *caudillo* senyor Lerroix que ha demanat en ple Congrés l'aplicació de la llei de sargentos que imposa an els municipis tota mena d'empleats de sou reduït?

Literatura lerroixista.

Sociologia astronómica.

Ha vingut a publicarse a Figueres un periodic que, si mal no recordem, sortia a Amer, que's lerroixista, que's titula *nada menos que La Razón* i que's propietat del ilustre quefe dels lerroixistes de la provincia, en Pepet Torroella de Port-Bou.

De la fina solutació estampada en la primera edició de Figueres, en copien les següents paraules com a tribut d'admiració.

«Si algún *enano* pretende atravesarse en nuestro camino le prevenimos que haremos uso de argumentos cortos ó de aquellos que se alcanzan con la punta del pié.»

Es veu que son bons deixebles d'en Lerroix.

En el mateix paper hi trovaran un extens article d'alta filosofia, am cites historíques pera major ilustració del public.

¿Qui de nosaltres no haurá sentit parlar dels *habitants de la lluna*? Doncs d'ara en devant, baix aquest punt de vista astronomic, tindrem un'altra determinació que servirá a les generacions futures pera distinguir entre lerroixistes i no lerroixistes. Els no lerroixistes es nomenarán «Expósitos del planeta.»

Tal es la tesis exposada en el citat article per el director del periodic que's titula *nada menos que La Razón*.

EL NIDO AJENO d'en J. Benavente.

El nido ajeno representat en la nit del passat dissapte fou la primera obra ab qu' es revelà autor dramatic en Benavente, i per aixó, no es pas aquesta comedia apropiat per judicar l' obra entera del seu autor; ans al contrari, la preferencia per la sátira amatoria imitada del francès, que demostrá en sos començaments, fou deixada de costat després, arribant a produir obres exquisites, castisses i originals com *Los intereses creados*, *Las de Cain*, etc.

Sense por de pecar d' exagerats podem afirmar d' en Benavente qu' es avui el mellor autor de la comedia moderna castellana, d' aquella comedia sutil, diáfana, finalment irónica, qu' entra en el nostre esperit per la sola força de la seva

essencia, qu' ens atrau i ens convenç sense declamacions buides, per la sola acció, d' apariencia sencilla empró de fons complexe com totes les accions humanes.

En *El nido ajeno*, en Benavente ens presenta una lluita de sentiments, d' amor i de gels en el si d' una familia, en la qu' els prejudicis fan veure traicions que no existeixen, amors adulterats en els afectes fraternals. Aquesta obra porta un segell afrancesat, mancant-li en el desenvolupament i en la solució, l' atreviment propi del teatre modern francès.

EL TANTO POR CIENTO de Lopez de Ayala.

Al sendemá de veure una obra del teatre modern castellá, la representació d' *El tanto por ciento* ens debia frapar forçosament... L' obra d' en Lopez de Ayala, el gran poeta dramatic i voluble politic, es als nostres ulls de juvenesa força mes important com a obra literaria que com a obra teatral. La forma literaria que tan cuidaba l' Ayala artiba en aquesta comedia de la seva segona época de producció, a un grau tal de perfecció, el dialóg es tan precís i just, dintre la forma poética, que veritablement arriba a constituir una obra mestre del drama versificat.

El tanto por ciento té un fons moralista, intenta fer inspirar horror a la fam d' or qu'abusaba la societat contemporanea del autor; febre d' or que continúa essent actual i qu'esdevindrà eterna. L' idea de l'obra es doncs de les immortals perquè está encarnada en l'essencia humana.

Ara, el desarrollo de l'acció complicada, l' intervenció de tants personatjes, l' intromissió de criats en totes les converses dels amos, tot aquesta part d' una obra dramática que deu estar influida per l' época, ens doná en *El tanto por ciento*, la sensació dels anys trascorreguts desde que fou escrita i pot ser mes qu' aixó, traspúa l' estudi fet per l' autor, del teatre antic espanyol i especialment del de Calderón.

Per aixó, l'obra de l' Ayala ens produí una forta i pot ser ingrata impressió al sendemá d' haver vist l' obra d' en Benavente.

Tant l' una com l' altra obtingueren un éxit falaguer, al que ajudaren la representació força acabada que'ls hi doná la companyia que dirigeix en Comes. Aquest actor estigué admirable en *El nido ajeno* arribant en alguns moments a fer una creació del seu paper. La Sreta. Adamuz ens agradá molt mes en *El tanto por ciento* qu' en la obra de Benavente. Ab la comedia moderna no arriba a entregarse; ni en els moments culminants arriba a fer-se malver l' hermós óval de la seva cara... volem dir qu' en *El nido ajeno* l' artista no arribá a vencer a la dóna. La compensació ens fou donada ab l' obra de l' Ayala ahont l' Adamuz estigué perfecta i justa. Els demés discretíssims, formant un conjunt com poques vegades hem vist per Figueres.

Los chorros del oro, es un passatemps exquisit, jugueto, un tros de vida andalussa bellament portat a les taules. La Sreta Adamuz hi trová ocassió de lluir la seva veu i el seu bon gust al cantar les *granadines*, aquell esplet de la terra de María Santísima.

EL GENIO ALEGRE dels germans Quintero.

La bella obra dels Quintero es ja coneguda del nostre públic, que la pogué admirar representada per la companyia Peypoch temps enrera. Aixó i l' haver-ne parlat a son degut temps ens rellevaria de parlar-ne novament si l' estima en que tenim an aquesta comedia no fos tan grossa qu' ens obliga a tornar dir la nostra bona impressió.

Si surés l' idea d' en Xenius—manifestada en un dels seus darrers glosaris—de fer jutjar les obres pictoriques per

poetes o les obres teatrals per pintors i esculptors, quin judici farien d' *El genio alegre*? Veritablement seria curiós empró crec que no'ns sorprendria. Dirien segurament, qu' es una nota de color impresionista, tan sentida, tan analista, que constitueix una obra acabada. Els Quinteros han agafat tota la gamma de color de la terra andalussa i desde'ls morats de les ombres dels patis senyorials fins als grogs reials de la plena llum combinats ab la seva talentuosa faisó apareixen als nostres ulls, produintnos fortes emocions de vida, contrastos hermosos qu' ens corprenen i ens encoratjen a cantar esperançats com la protagonista de le obra «Alegrémonos de haber nacido».

L' obra dels Quinteros, i crec qu' es la tónica de totes les seves obres, no es fonda ni trascendental, empró d' una manera suáu, posant-nos frec a frec de la vida mateixa, ens fa pensar i sentir fonament. Literariament, es una filigrana, plena de riqueses, recullides de la propia parla andalussa.

La presentació escénica, malgrat les justes exigencies del representant de la Societat d' Autors, fou deplorable.

Al voler parlar de l'execució, el recort de la campanya Peypoch s' ens presenta a la nostra memoria i creiem preferible no parlar en aquesta obra de la companyia Comes.

JORDI ERÍN.

La companyia qu' actua en nostre teatre obra un nou abonament a sis fun-

cions.

Per avui dissapte está anunciada l'obra *Mancha que limpia*, i per demá diumenge la *Tierra Baja y Los Monigotes*.

Mercat del dia 18 Maig 1911

Blat.	Hectólitre	20'63 a 21'25
Ordi.	»	11'25 a 00'00
Civada.	»	10'63 a 0'00
Moresc.	»	14'69 a 15'00
Mill.	»	19'38 a 00'00
Panis.	»	14'38 a 00'00
Mongets.	»	33'13 a 37'50
Mongets.	»	32'50 a 36'25
Faves.	»	15'63 a 15'94
Favons.	»	16'88 a 00'00
Vesses.	»	23'13 a 00'00
Sigrons.	»	31'25 a 36'25
Patates.	qq. métric	16'01 a 18'42
Oli.	Hectólitre	116'94 a 120'97
Porc els 10 kilos pes en viu.		13'00 a 13'75
Xais de llet.		16,00 a 20'00
Oques una.		06'00 a 09'00
Conills, parell.		03'00 a 05'00
Anecs.		06'00 a 08'00
Gallines.		07'00 a 09'00
Pollastres.		04'00 a 00'50
Ous, dotzena.		00'85 a 90'00
» compte.		26'00 a 27'50

NO VOLÉM EL PRESIRI

Constitució de una Comlssió.

Dissapte prop-passat, quant ja s'estava tirant EMPORDA FEDERAL, tingué lloch á ca la Vila una reunió de lo que s'anomenen *forses vivas*, pera tractar de la creació d' un organisme destinat á procurar la desaparició del Presiri, instalat al Castell de S. Ferrán.

La reunió fou molt nombrosa. Hi assistiren l' Alcalde i bon nombre de Concellers, el senyor Cusi, els diputats provincials Srs. Lloveras i Giralt, els Presidents de totes les Societats i Directores de tots els periódics locals, i bon nombre de vehins de significació en el Comerç, Industria i Propietat.

Després d' un parlament del Alcalde, qui glosá l' objecte de la reunió, feren us de la paraula, refermant lo dit pel senyor Carboua, els senyors Cusi, Carreras, Pou, Lloveras, Imbert i Giralt.

El Sr. Lopez, qui assistia á la reunió com a representat de «El Heraldo» manifestá que, per rahons de patriotisme i d' humanitat, que no podia explicar, no creia convenient contribuir a la tasca que que s'anava a emprendre. Naturalment, els senyors Carbona i Cusi li picaren els dits per tan lleugera afirmació.

El Sr. Juvells, en sa doble calitat de director de «La Razón» i president del «Centre Radical» digué que no podia adherir-se a la campanya, sense sapiguer la opinió dels organismes que dirigeix, i demaná 24 hores de temps pera veure si els companys de Comité li deixarien dir que si. També digué que 's pensava que era *qüestió de broma*, i que, per aixó, «La Razón» del dia s' ho prenía rihent. El Sr. Juvells s' apuntá el primer paper ridicol.

Per fi, s' acordá que la Comissió encarregada de trevallar per la desaparició del Presiri, quedi constituída per els diputats a Corts per Figueres i Vilademuls, Diputats provincials del Districte, Presidents de totes les societats figuerenques, Directores dels periódics locals, excepció feta de «El Heraldo», i tres representants de cada un dels estaments socials. La representació del «Centre Radical» i de «La Razón» queda, naturalment en suspens.

S' enviá al President del Consell de Ministres i al Diputat del Districte el següent telegrama:

«Con extraordinario entusiasmo hase reunido hoy esta ciudad nutrida representación fuerzas vivas comarca ampurdanesa acordando hacer gestiones vivísimas cerca Gobierno hasta conseguir desaparición Penal Castillo San Fernando.»

No hi ha que dir si EMPORDA FEDERAL está dispost a posarhi el coll en aqueixa noble campanya de procurar que treguin el Presiri del Castell de San Ferrán.

Per l' Arcaldia se ns' ha comunicat la següent resposta rebuda al telegrama dirigit al Senyor Canalejas:

«Presidente Consejo Ministros á Alcalde Figueras.—Muy grato me sería complacer las aspiraciones de esa Noble Ciudad; pero ahora en este momento en que, á otras dificultades, se suma la dificultad de traer á la Peninsula los penados de Ceuta, he de limitarme solo á expresar este buen deseo y expresarles mi propósito de estudiar la solución que pretenden.»

Que traduït al llenguatge vulgar vo dir. «No 'm vingueu ab romansos... i ja vos en enviaré mes.»

Es necessari que la Comissió prengui acorts energics i que 'l poble 's disposi a donar el seu concurs, apoiant ab ardisa lo que fassi la Comissió.

Es irritat que lo que l' empena de la Civilisació treu del Marroc, ens ho portin al Empordá, la comarca menos africanizada d' Espanya.

Agitació al Rosselló.

L' Ajuntament de Perpignan ha aprovat per unanimitat una proposició en la que s' hi exposa la conveniencia de demanar al Govern Espanyol que procuri allunyar de la frontera el Presiri de Figueres, puig les freqüents escapades de presitaris, que després s' endinzen a Fransa, constitueixen un seriós perill que s' ha de evitar.

Segons es diu, la justa petició dels rossellonesos compta ab el decidit apoi del seu compatrici Mr. Pams, Ministre del Govern Francés.

¡Avant, doncs, figuerencs! ¡Via fora el Presiri!

Una mes á la llista.

Les evasions del Presiri que, contra la voluntat de la gent noble i honrada, ens

va esser portat, aviat se contarán per dotzenes. Les malifetes comeses pels que complerts ne surten, prompte anirán fent número. Per aixó, repetim que no pasa número que no tinguém d'ocuparnos del Presiri.

Serien les 7 del matí del dimecres, dia 17, quan, en ocasió d'estarse rellevant les guardies, quatre penats, entre 'ls que hi havia el célebre Mosca, motiu molt conegut a València, valguentse d'unes cordes i una faixa, per la part hont hi ha instalada la capella, s'enfilaren a la muralla, baixant d'aquesta al fosso.

En aquesta operació un dels quatre hi prengué mal, i junt ab un altre fou detingut. Els altres dos, camps a través, s'internaren pel bosc en direcció a França.

Al adonarsen la guardia, se posá en moviment, engegantse gran nombre de trets que, si be no tocaren a cap dels fugitius, causaren grossa alarma als terrassans, del voltant del Castell, que sentien xiular les bales.

No es aquesta la primera vegada que per aquets indrets s'hi ha trovat el perill, i no será cap estranyesa que qualsevol dia tinguém que planyer desgracies portades per el Presiri.

Cap al tard del mateix dia, varen esser reconduits al Castell els fugitius, que havien sigut detinguts pels entorns de Boadella.

Mentres tant, en Cahalejas diu qu'els presos de Ceuta serán repartits entre Cartagena, San Fernando i Figueres.

Encare no es hora de pendrer mides extremes?

Y van...

Ens arriuen mes noves del Presiri. En la nit del dijous els guardians notaren que la llúm no donava la claror, deguda, i efectivament pera no esser vistos mentre asserraven una reixa, interposaren una flassada, essent sorpresos a temps. Feia vintiquatre hores que n'havien guillat dos.

Reunió de la Comissió.

Ahir va tenir lloc la primera reunió de la Comissió encarregada per les *forças vives*, de procurar la desaparició del Presiri.

No hi assistiren gaires vocals.

Després de molt enraonar, no s'prenyé cap altre acord que 'l de nomenar la Junta Directiva i tres subcomissions: una de propaganda, una administrativa, i una jurídica.

La interpelació del Sr. Salvatella.

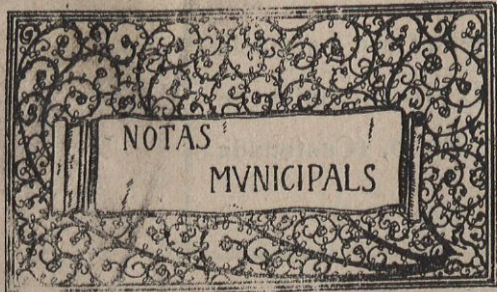
Dijous, a la vetlla, se rebé a l'Arcaldia un telegrama del Sr. Salvatella, anunciant que havia explanat la interpelació al Ministre de Gracia i Justicia, respecte a la voluntat dels empordanesos de que desapareixi el Presiri, a lo que havia respost el Govern, refermant la qualitat d'interí que se li doná al establir-lo i prometent que, per ara i tan, no vindrán al Castell de S. Ferrán els presitaris que's treuen del Africa.

Pels diaris de Barcelona, poc sabém de la interpelació del nostre Diputat; per aixó deixém pera el nombre vinent parlar-ne ab mes extensió.

Are, d'aixó de que 'l presiri sigui una cosa interina... nosaltres tips. ¡També n'es l'Estació del Carril d'interina!

Presitari penjat.

Entre onze y dotze d'avui, el Jutjat d'Instrucció ha pujat al Presiri pera instruir diligencies en averiguació dels motius d'haverse penjat un reclós. Fins els mateixos presitaris estant tips del Presiri.

Sessió de l'Ajuntament del 17 de Maig.

Aquesta sessió, que fou molt llarga, la resenyarem un bon xic per enlaire, per-

que no disposem de prou espai, ont enquirir l'extens dictamen sobre l'iluminació de gas i la llarga discussió a que doná lloc.

S'acorda, llegida y aprovada l'acta, agrair la resposta de la Direcció de la Xarxa Catalana dels F. C. de M. Z. A. donant facultat a l'Ajuntament pera que un delegat d'aquest inspeccioni en els llibres de l'estació de Figueres l'arribada de mercaderies que paguen drets de consum. L'arcalde manifesta que ja s'ha comensat a fer us de l'autorisió.

Illuminació.

Se llegeix el dictamen referent a l'iluminació per gas, i després de llarga discussió s'aproven les següents bases:

L'iluminació de Figueres es compondrá de 225 llums eléctrics, 100 fanals de gas am metxeros de camiseta i 8 arcs voltaics (4 de pago i 4 regalats de les empreses). Les peres eléctriques i els fanals de gas cremarán tota la nit.

Hi haurán 23 llocs de mes iluminats dels que hi han ara pro se suprimirán els llums que l' un devant de l'altre, ara son doblats.

El contracte de gas, com el de l'electricitat será per 5 anys.

El gastó anual será: 10,200 pessetes del gas; 5.850'90 pessetes de les peres eléctriques i 1.200 pessetes dels 4 arcs. Total 17.250'90 pessetes.

L'iluminació actual costa: 21.806 pessetes; doncs hi haurá un estalvi de 4.555'10 pessetes l'any, havent-hi mes llocs iluminats i cremant els gas tota la nit.

Altres.

Es donen els següents permisos: a Enriqueta Bofill pera pujar una pared de frontis; a Pere Codina, a Deogracias Pons, a Jaume Peix, a Francisco Camps, pera fer les obres que tenen sollicitades.

Es dona coneixement de que'ls vigilants del Resguart han realisat els següents serveis:

Han pres a Pere Baserva, 4 kilos de patroli.

A Rosa Costa, 1 kilo i mitj de carn.

A Eudald Giralt 120 kilos d'oli.

A tots ells s'els hi ha aplicat el correctiu corresponent.

La Dimissió del Sr. Pujulá.

Manifesta el president senyor Carbona que la comissió que's nomená pera visitar al 1.er tinent d'arcalde senyor Pujulá a fi de demanar-li que retirés la dimissió que te presentada, havia ja complert l'encarrec. De la visita—diu el senyor Carbona—varem treuren l'impressió que am la falla de salut s'hi acompanyava un'altra motiu pera determinar al nostre company a presentar la dimissió. No varem pas poger convencer-el. Va insistir en mantenir la seva dimissió. Devant d'aixó, proposo, no obstant, al Consistori, que, tenint en compte lo necessari qu' es pera nosaltres la cooperació del company Pujulá per la seva experiéncia en les qüestions municipals, i per la valua dels seus treballs i considerant ademés el relleu de la seva significació política, proposo que l'Ajuntament acordi no admetre la dimissió pregant al nostre company que no recorri contra el nostre acord, pera no veurens privats de la seva companyia.

Aquestes manifestacions varen ser acullides am demostracions d'aprovació acordantse unanimitament lo proposat per l'Arcalde.

Y després d'alguna pregunta sobre assumptes de tramit va aixecarse la sessió

Lo que mana l'autoritat.

Ademés de pagar les cédulas, la recaudació de les quals acaba el 30 de Juny els dies 22, 23 i 24 d'aquest mes, aquell senyor que li diuen el Fiel Contrast, en el Teatre Principal, es pendrá la molestia de posar el «Visto Bueno Mas Ferrer» ané'ls pesos i mesures, a preus molt reduits: Cal aprofitar la *ganga* si no's vol incorre en penyora.

També's fa saber que's donrán boles als gosos, i que's penyorará als que no escombrin i arreguin els trós de carrer que'ls hi correspon.

DE LA CIUTAT

Fires de Santa Creu.

Estadística.

	Viatjers
En l'any 1910 arribaren el dia de la fira.	2.525
En el mateix any arribaren el dia 5 que fou el de la corrida.	2.001
Total.	4.526
Aquest any, el dia 3 amb corrida i tot.	3.925
Diferencia arribats de menos en l'any actual.	601

Nou periodíc.

Ens ha visitat el nombre 22 del setmanari local *La Razón*, orgue del partit lerrouxista.

Hi establim el cambi.

Opus.

Hem rebut el llibre que, ab aqueix titol, ha editat D. Joan M.ª Bofill. Es un recull d'articles de tota llureia, publicats, la major part, en «El Ampurdanés».

Mercés.

DEL VEHINAT

Mal punt.

Un fill del advocat senyor Vives, ha tingut la desgracia de trencarse un bras tot jugant 'a foot ball.

Celebrarém el prompte restabliment.

¡Ja hi torném!

La caixa d'estalvis del Cassino Menestral ja torna a funcionar, ab gran estranyesa nostra, ja que algú que podí ferho, ens va assegurar molt formalment que, passades les Fires de Sta. Creu, no se *levantaría una carta en Figueres*.

Vritat que la caixa d'estalvis esmentada no va ab cartes. Va ab boles.

**

¿Será precis que cridém seriamt la atenció de les autoritats pera que cessi aqueixa contínua infracció de la Lei?

Perqué no es pas al Cassino Menestral solsament que se juga.

Ubrigi.

En la nit del dissapte al diumenge passats, un subjecte francés en estat d'ubriaguesa aná a promoure escándol al café Suís. El vigilant nocturn Bonal conduí al deixeble de Bacus a cá la vila fent-ne entrega a dos *serenos* els qui en feren present al escarceller del Dipósit Municipal.

L'estat de semi-revolta del francés féu heróica la tasca del vigilant Bonal que demostrá posseir bons músculs, en el compliment del seu deure.

Suicidi.

En el carrer de la Concepció, nom que fa *pendant* ab el de la pobre víctima, s'ha trovat penjada a una dona anomenada *La Xica*. Se suposa qu'el móvil foren els anys, que veritablement, per certes carreres, fan nosa.

Caball desbocat.

Quant el coche d'en Bastons (a) Micás tornava de la Estació, al embocar el carrer de la Rosa se l'hi trencá el centre del joc devanter desbocantse l'animal que va esser parat vora la Placeta.

El conductor s'accidentá y el cavall mostrava series ferides en les cames.

Investigadors

La setmana passada varis industrials figuerencs reberen l'agradable visita d'uns senyors investigadors d'Hisenda els qui vingueren per comprobar algures denuncies fetes per altres industrials.

Sembla mentida que hi hagi qui, per lluitar ab sos competidors comercials apeli al vergonyós recurs de la denuncia.

Com tenim entés que l'assunto qu'ens ocupa donará força jog, esperem no'ns mancará ocasió d'ocuparnos-en mes extensament.

Baralles.—Un ferit.

Dos jovenets, per qüestió de faldilles, es barallaren al sortir de la escola nocturna del Assil Vilallonga, enverinantse la cosa de tal manera que un d'ells, ab un ganivet de *menor cuantía*, causá al seu rival una ferida a la regió hipocondriaca.

El ferit, qu'es diu Joan Bronsoms, aná a curarse al Hospital, i l'altre, un tal Félix, va guillar al adonarse de lo que havia fet.

Ja diu be un autor francés que sempre s'ha de preguntar: ¿Qui es ella?

«La Regina.»

Resulten en moltes ocasions indecorosos els escandols que sol promoure aquesta dona; a vegades motivats per certes paraules ab que 's veu molestada, i altres, degut al temperament i parla incorregible d'aquesta infelissa. De poder esser, lo millor sería tancar-la en algún establiment en benefici de tots nosaltres i d'ella mateixa.

Entre 'l Sr. Alcalde y la Junta d'extinció de la mendicitat, no 'ls hi sería facil?

Accident.

L'ha sofert un mosso de cân Salleras anomenat Batlle siguent degudament auxiliat per els seus amos i fentsen después carrec la Creu Roja. Desitjem no tinga conseqüencies.

Definidors.

Els lerrouxistes d'aquí son com els de tot arreu. No'ls hi toqueu la patria, per que d'aixó del patriotisme, ells ne tenen l'exclusiva.

Perque un company nostre va proposar que's telegrafies al Ajuntament de Perpignan, felicitantse de la coincidencia en voler la desaparició del Presiri, el Sr. Jovells que *a la cuenta* ja deu estar autorisat pel Comité, ab unaire d'infalibilitat qu'esperverava, va dir que alló era antipatriotic i antipolitic.

Sería curios saber lo que'n pensa de la patria i de la política el cervell del director de «La Razón».

Rieusen de les reials academies.

Am motiu d'haver-se nomenat an en Polavieja de la Reial Academia de Madrid, s'han fet comentaris molt oportuns. An els figuerencs no'ns ha estranyat gens el nomenament d'en Polavieja pera el carrec d'academic; nosaltres fins hauriem trovat natural que n'haguessin fet per exemple, al il·lustre fill de Figueres, senyor Forgas, conegut per *En Ritu del Cambi*, el qui, a vegades, va a Madrid a conferenciar amb en Romanones *a sobre la cuestión catalana*; fins hauriem trovat natural que d'academic n'haguessin fet an el nostre Miravilles, orador de fama mundial. Perque, si un botó es bo per mostra, els figuerencs, de les reials academies en podem creure tot lo que'ns diguin.

A Figueres també 'n passen.

Aquesta de *nota gaie* es viscuda i garantizada la seva autenticitat.

Era tal l'afany d'uns Inspectors d'Hisenda, que 'ns visitaren l'any passat, de fer merits o d'acreditar ei seu *ull clinic*, que varen formar expedient al fuster Josep de les Animes, per *expedición clandestina de embutidos*. Havien pres per cuixots destinats a la venda, una renglera de pixonés, que 'l bon fuster destinava á untar les serres.

De segur que aquells gelosos inspectors, hagueren expedientat á un barber, si haguessin sentit la resposta que feu a un parroquí:

—¿Que dec Jaumet?

—Dos servicis.

Vaya si l'expedienten. Per vente clandestina d'orinals.

JABÓN CATALONIA
SAPOLOXIN!! SAPOLOXIN!!
FÁBRICA de JABONES de TODAS CLASES
JUAN BOSCH, Figueras
Calle Concepción, 8 y 10
Plaza Constitución, 16
MARCAS REGISTRADAS PATENTE DE INVENCION

GRANS ASSORTITS DE
QUINCALLA, MERCERÍA Y BISUTERIA
DE
Jaume Navarra
Carré de Girona, núm. 3, FIGUERAS
Ultimas novetats en Bisuteria, Vanos, Paraguas y Sombrillas Juguets de totas menas

RICART IMBERT
Representant de la LAMPARA Z.
Preu 2 ptes.
Cicles Sanromá
Patins Brampton
MAQUINARIA
y Material elèctric.

DROGUERIA
Antonio Gimenez
Artículos para la Fotografía

ANTIGA Y ACREDITADA
FARMACIA
DE
R. MARTIN
(Sucesor de Deuloféu)
ANÁLISIS D'ORINS

MAGATZEMS DE CARBÓ
DE
J. GUILLAMET
Mineral Cok y vegetal
CALITATS GARANTIDES, PREUS SUMAMENT REDUITS
Servey a domicili
Diposit central: Carrer de Castelló, 30, Figueres

Vasconia
El mejor jabón
para lavar la ropa
Agente exclusivo para Cataluña

Sociedad Anónima CRÓS
ABONOS QUÍMICOS
CARLOS REIG
Calle de la Rutilla, núm. 13, FIGUERAS
Azúfres, Sulfatos y semillas de selección mejorable.

Fábrica de Chocolates de
PEDRO VIÑAS
VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR
CALLE JUAN MATAS, 22, FIGUERAS

Única casa que garantiza los artículos en or chapat.
Diposit de coronas mortuorias.
Casa especial en guants, Quincalla, Mercería, Bisutería
Emili Senmartí
PLAÇA CONSTITUCIÓ, 3
Banos, Paraguas y sombrillas. Perfumería del País y Extranjera
Casa especial en novetats pera modistes.

PARA
PAPELES PINTADOS
CUADROS Y BATERÍA DE COCINA
EN LA FERRETERÍA
DE
A. COSTA FERRÁN
Calle Nueva, núm. 3, FIGUERAS

J. Fonolleda Serra
Barcelona

TRANSPORTS
DE
BENET DEUSEDAS
PALAU, 14, (Rambla) FIGUERAS.

SENYORES: visitin els grans Magatzems LA CONFIANSA ahont hi trobaran les últimes creacions de la present temporada.
FILLS DE JOSEP MASSOT
Preu fixo en xifres conegudas

IMPREMPTA
JOSEPH TRAYTER
Cervantes, 13, FIGUERAS
PERFECCIÓ Y ECONOMIA EN IMPRESOS ECONÓMICOS Y DE LUXO

Especialitat en Maquinaria Agrícola de la casa WOOD de New York
Agricultors i demés personas aficionadas en maquinaria!
Pasen a veure nostres màquines (fent comparacions ab totas altres) i mantenen Catalans.
Exposició i venta tots els mercats i dias de fira.
J. Eajol, Rutlla, 25, FIGUERAS.

Botiga de calsat d'en MARTÍ CANADELL
CARRER DE PERELADA, núm. 30, FIGUERAS
Gran assortit de calsat de totas clases y seccions, tot ell confeccionat ab formas modernas.
NOVETATS EN CALSAT DE SENYORA PER LA PRESENT TEMPORADA
PREUS REDUITS

Grandes Almacenes
DE
Jaime Matas Hortal
Calle Juan Matas, 16 y Magre, 4, Figueras
Grandes surtidos de novedades para señora
EN SEDERÍA, LANERÍA, ALGODONES, MANTONES, MANTILLAS CÉFIROS, ETC.
Echarpes gran fantasia
Tules seda bordados para trages y para blusas
Especialidad en artículos para lutos.
PRECIO FIJO

IMMENS Y VARIADO SURTIDO EN TODA CLASE DE LIGORES Y VINOS
LA CUBANA
Pulcritud y esmero en la confección de dulces y pasteles.
Recomiendo el Chocolate Angelical vainilla.
NUEVA, 5 y 7, FIGUERAS

JABÓN ALEGRET
CASA FUNDADA EN 1795
FÁBRICA DE JABONES DE TODAS CLASES
de **Carlos Alegret**
Despacho: Nueva, 4, FIGUERAS

Librería-Periódicos
Francisco Canet
Pujada al Castell FIGUERES

"Daisy"
Es el matador de moscas más eficaz y económico de todos.
pues basta una sola carga para toda la temporada.
Precio de cada aparato con su carga Ptas. 1'25
Carga de recambio. 0'75
VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR EN
Casa A. CRUMÓLS É HIJOS, Lasaucá, 1, Figueras.

Collegi R A M I S
Carrer del Forn, nombre 1, primer pis
Primera ensenyansa, elemental i superior, en seccions graduades. Classes especials pera senyoretetes i pera jóves, de 11 a 12 demati, i de 5 a 9 de la tarde (ensenyansa de comptes, lectura, millora de lletra i de redacció). Classes de Francés i de Teleducació de Llibres.

Espay reservat per anunci de la Gran Farmacia y Laboratori de MIQUEL VIDAL antes de **J. MONCANUT**, Carrer Presó, (Cantonada Ingeniers), FIGUERES.

